

**Кришталь С. М.**

Донецький національний університет імені Василя Стуса

## ПЕРЕКЛАД АНГЛІЙСЬКИХ КОНВЕРТОВАНИХ МЕТАФОРИЧНИХ ДІСЛІВ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

У статті досліджено перекладацький аспект метафоричної конверсії – явища, яке передбачає утворення метафоричного дієслова від іменника без зміни його форми. Наприклад, іменник на позначення тварин *squirrel* (білка) переходить в метафоричне дієслово *to squirrel* із двома значеннями: 1) сховати щось цінне в надійному місці; 2) пересуватися в такій манері, що свідчить про невгамовність, нетерплячість та цікавість. Механізм, який об'єднує два потужних напрями розвитку нових лексичних значень в англійській мові – метафоричний та конверсійний – відображає специфіку власне англійського словотвору і не має структурних аналогів в українській мові. За мету поставлено описати способи передачі значень англійських дієслів, утворених способом метафоричної конверсії, засобами української мови.

Об'єктом розгляду в цій статті стали метафоричні дієслова, конвертовані від іменників, що репрезентують 8 лексико-тематичних груп слів, а саме назви тварин, хворобливих станів, погодних явищ, частин тіла людини, кухонного приладдя, побутових інструментів, меблів та предметів інтер'єру, музичних інструментів. Метафорично-конверсійні процеси в досліджуваних групах розвиваються на базі реальної подібності ситуацій або стимулюються за допомогою асоціацій та емоційного враження, яке не завжди оцінює ситуацію об'єктивно і часто має негативний характер. Фактори, що лежать в основі метафоричного перенесення, мають безпосередній вплив як на семантику утворюваних дієслів, так і на способи їх перекладу українською мовою.

Метафоричне перенесення, яке розвивається виключно на зовнішній подібності, призводить до утворення емоційно нейтральних дієслів із комплексним значенням, які водночас і називають дію, і детально описують її. Асоціації та людські уявлення як основа для метафоричного перенесення мають наслідком з'яву дієслів, які не тільки детально описують дію, але й ще характеризують її як негативну чи позитивну, що означає, що при перекладі українською необхідно знайти лексичну одиницю із відповідним емоційним забарвленням, або конотацією.

У результаті з'ясовано, українськими еквівалентами англійських конвертованих метафоричних дієслів можуть бути одиниці на різних структурних та лексичних рівнях мови, а саме дієслова, утворені афіксальним способом, стилістично забарвлені дієслова розмовного класу лексики, порівняльні звороти, словосполучення та метафоричні дієслова із подібними або іншим метафоричними образами. Підбір перекладацьких еквівалентів унаочнює, наскільки тісно метафоричне словотворення пов'язане із структурними особливостями мови. Переклад, в цьому випадку, є пошуком структурного відповідника для явища, яке в мові перекладу на тому ж рівні мови не існує.

**Ключові слова:** конверсія, метафоричне перенесення, асоціації, метафорична конверсія, словотвір, іменник, дієслово.

**Постановка проблеми.** У цій статті йдеться про метафоричну конверсію, яка означає перехід іменника в дієслово із одночасним розвитком у похідного вербати́ва метафоричного значення. Наприклад, іменник на позначення тварин *squirrel* (білка) переходить в метафоричне дієслово *to squirrel* і з двома значеннями: 1) *hide money or something of value in a safe place*; 2) *move in an inquisitive and restless manner* (сховати гроші, або щось цінне в надійному, безпечному місці; пересуватися в такій манері, яка свідчить про невга-

мовність, нетерплячість та цікавість) [14]. Іменник із групи назв меблів та предметів інтер'єру *carpet* (килим), переходячи в дієслово *to carpet*, розвиває таке метафоричне значення: *cover with a thick, soft layer of something* (покривати щось товстим, м'яким шаром) [14].

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** До питань перекладу зверталось чимало авторів, які досліджували проблеми метафоризації та конверсії. У сучасній лінгвістиці докладно описано механізми метафоричного перенесення імені,

проаналізовано лінгвістичні та екстралінгвістичні складові цього процесу та їхній вплив на переклад, досліджено універсальне та національно-специфічне в метафоричному переосмисленні, обґрунтовано когнітивну природу метафори. Пишучі про переклад метафоричних утворень, дослідники вказують на необхідність враховувати національну специфіку та структурно-стильові характеристики мови перекладу і виділяють два основні способи перекладу, із яких перший націлений на збереження метафоричності, а другий – на передачу значення метафоричної лексичної одиниці, що супроводжується втратою метафоричності [9; 10]. Стосовно конверсії, то її статус «англійської унікалії» [12, с. 152] та особлива роль у збагаченні англійської мови доведена і не викликає сумнівів. Відомий дослідник англійського словотвору Лорі Бауер зазначає, що конверсія є абсолютно вільним процесом і будь-яка одиниця, у разі потреби, може перейти у відкритий клас слів за умови відсутності морфологічних обмежень [6, с. 226]. У дослідженнях наголошено на великих словотвірних потенціях конверсії і прогнозовано подальше зростання її ролі в системі англійської словобудови [1, с. 27; 5, с. 41; 7, с. 415; 8, с. 17; 11]. Питання метафоризації та конверсії як у загальному вигляді, так і на матеріалі конкретних мов, розглянуто докладно і системно, однак явище метафоричної конверсії, яка поєднує в собі ці два напрями розвитку нового значення словарної одиниці, є мало описаним.

**Постановка завдання.** У статті вивчаються перекладацькі аспекти цього явища, яке не має структурних відповідників в українській мові. Англійські метафоричні дієслова, утворені методом конверсії, та їхні українські перекладацькі еквіваленти до сьогодні не були предметом комплексного вивчення, що умотивовує **актуальність** цієї розвідки. Її **мета** – дослідити способи передачі значень англійських метафорично-конверсійних дієслів при перекладі українською. Ця мета передбачає розв’язання таких **завдань**: 1) описати особливості семантики англійських метафорично-конверсійних дієслів та з’ясувати, як вони впливають на пошук еквівалентів у мові іншого структурного типу (українській); 2) узагальнити способи перекладу англійських метафорично-конверсійних дієслів українською мовою.

**Виклад основного матеріалу.** Англійські метафоричні дієслова, утворені способом конверсії, та їхні українські еквіваленти досліджено на **матеріалі** 8 лексико-тематичних груп іменників-основ для дієслівної конверсії, яка супроводжується розвитком метафоричного значення.

Ці 8 груп іменників включають назви тварин, хворобливих станів, погодних явищ, частин тіла людини, кухонного приладдя, побутових інструментів, меблів та предметів інтер’єру, музичних інструментів. Усього було проаналізовано 450 іменників та 182 метафоричних дієслова, що утворюються на їх основі. Необхідно зазначити, що йдеться саме про кількість метафоричних дієслів, що виникли на базі іменників; якщо рахувати кількість метафоричних значень, то вона буде значно більшою, оскільки одне дієслово може мати два і більше метафоричних значення. Результати розвідок, в яких описуються метафорично-конверсійні процеси на матеріалі окремих груп слів, представлено в наших статтях [2; 3].

Загальновідомо, що метафоричне словотворення підпорядковується універсальним законам людського мислення й розвитку значення словарної одиниці [13]. А проте певні відмінності між мовами на структурному рівні не можуть не впливати на те, як розвиваються метафори в мовах різних структурних типів, і метафорична конверсія є переконливою ілюстрацією цього. Поява конверсійних дієслівних метафор можлива виключно на англійському мовному ґрунті. Вони показують, наскільки тісно метафоричне словотворення (попри всю універсальність складових цього процесу) пов’язане із структурними особливостями мови. Переклад, в цьому випадку, є пошуком структурного відповідника для явища, яке в українській мові відсутнє.

Дієслова, що стали об’єктом розгляду в цій статті, демонструють суттєву різницю щодо ролі асоціацій в процесі метафоричного перенесення, яке складається із двох ситуацій, а саме ситуації, що описується метафорично, та ситуації, яка метафорично переосмислюється й чие ім’я надалі вживається метафорично. У цій розвідці такою ситуацією, що метафорично переосмислюється, виступають назви тварин, хворобливих станів, погодних явищ, частин тіла, кухонного приладдя, побутових інструментів, меблів та предметів інтер’єру, музичних інструментів, а також пов’язані із ними асоціації та реальний життєвий досвід. Проаналізувавши метафоричні процеси на мовному матеріалі наведених груп слів, можемо говорити про 2 типи розвитку метафоричного значення, або про 2 групи дієслів, що їх уособлюють, а саме: 1) дієслова, що утворено на основі реальної подібності ситуацій; 2) дієслова, що утворено на основі подібності ситуації та асоціацій, які пов’язані у свідомості носія мови із іменником-основною дієслівної конверсії. Інакше кажучи,

дієслова, що складають другу групу, виникли на основі подібності, яка є уявлюваною.

Семантична особливість дієслів, утворених способом метафоричної конверсії, полягає в тому, що вони, по-перше, не тільки називають дію, а ще й надають інформацію про її характер та спосіб (тобто відповідають на запитання «Що робити?» і «Як робити?»), а по-друге, вони можуть передавати оцінку дії, що позначається. Серед досліджених груп іменників виділяються такі, де ця тенденція є особливо помітною. До них належать, перш за все, метафоричні дієслова, що утворені від назв тварин. До прикладу, із трьох метафоричних значень дієслова *to monkey*, що розвинулись на базі відповідного іменника *monkey* (мавпа), лише одне можна вважати таким, що має нейтральну оцінку – «передражнювати, пародіювати, імітувати», у той час як два інші значення містять очевидну негативну характеристику виконуваної дії: 1) «поводитися як недоумкувата, пустотлива людина»; 2) «робити щось не маючи для цього достатньо знань або досвіду, псувати» [14]. Метафоричне переосмислення у цьому випадку базується виключно на асоціаціях та уявленнях людей про мавпу, що не мають під собою жодних об'єктивних підстав. Ба більше, мавпа вважається розумною твариною із високим рівнем інтелекту. Словарна дефініція також не містить жодного натяку на безрозсудство чи нестачу будь-яких здібностей тварини, чи то розумових, чи фізичних.

Метафоричне значення дієслова *to horse* «дурити, пустувати, блазнювати» не має нічого спільного із дефініцією іменника *horse* (кінь), від якого утворене дієслово: «horse – a solid-hoofed plant-eating domesticated mammal with a flowing mane and tail, used for riding, racing, and to carry and pull loads» (кінь – однокопитна травоядна домашня тварина, ссавець, яка має гриву і хвіст і використовується для верхової їзди, перевезення вантажу та може брати участь в змаганнях на швидкість) [14].

Одне із трьох метафоричних значень, які розвиває дієслово, утворене від іменника *fish* (риба), має негативну / позитивну конотацію – намагатись щось отримати (наприклад, інформацію) діючи делікатно і хитро водночас [14].

Група метафоричних дієслів, утворених від назв тварин, містить у своєму складі велику кількість прикладів дієслів, що з'явилися на базі необ'єктивних емоційних оцінок. Такі дієслова характеризують дії, здебільшого, як негативні. Спектр негативних емоцій та характеристик, які пов'язані з різними тваринами, доволі широкий. Так, виходячи із дефініцій дієслів в їх метафорич-

них значеннях, можна говорити про певні асоціативні ряди в свідомості носіїв англійської мови, а саме борсук – надокучливість, бугай – жорстокість, ведмідь – загрозна, неконтрольована поведінка, вовк – жадібність, ворона – самовпевненість, кінь – пустотливість, корова – боягузтво, лякливість, кролик – легковажність, курка – боягузтво, ласка – хитрість, підступність, лебідь – безвідповідальність, лисиця – хитрість, мавпа – дурість, нерозумність, папуга – відсутність власної думки, порося – жадібність, риба – холодність, відстороненість, собака – надокучливість, свиня – егоїзм, щука – безвідповідальність, підступність, щур – зрадництво.

Участь асоціацій в процесі метафоричного переосмислення призводить до появи оцінки в структурі метафоричного значення дієслів, що представляють різні лексико-тематичні групи. Причому здебільшого йдеться саме про негативну оцінку. До прикладу, *to palm* (від *palm* – долоня) – переконати когось щось прийняти через обман, продати щось завдяки шахрайству; *to pan* (від *pan* – сковорода) – піддати різкій критиці, всипати перцю, *to axe* (від *axe* – сокира) – припинити, завершити раптом і немилосердно, *to chisel* (від *chisel* – долото) – обманювати, обдурювати, *to trowel* (від *trowel* – кельма) – лестити у грубий спосіб, *to cradle* (від *cradle* – дитяче ліжко) – тримати щось ніжно, лагідно, обережно, немов захищаючи, *to harp* (від *harp* – арфа) – правити те саме [14].

Як можна висувати, в дефініціях наведених прикладів обов'язково мітиться компонент у формі будь-якої частини мови, який точно вказує на характер конотації: «шахрайство», «різкий», «немилосердно», «грубий», «лагідно» тощо.

Значна кількість переносів на базі асоціацій є свідченням того, що метафоричні конверсійні процеси здійснюються часто на основі переосмислення саме конотативного (а не денотативного) компонента лексичного значення слів на найменування тварин. Як унаочнюють приклади, семантичні асоціації, конотації, пов'язані із словом культурні уявлення та традиції не входять безпосередньо в семантику слова, але саме на їх основі слово метафорично переосмислюється та бере участь у словотвірних процесах. При цьому віддаленість конотативної семи від денотативного ядра ніяк не впливає на її здатність стати основою метафоричного перенесення, інакше кажучи, в процесі метафоризації може бути актуалізованою будь-яка сема. Процеси вторинної номінації тісно пов'язані із конотативним аспектом значення слова.

Серед слів, що з'явилися в результаті метафоричного перенесення на основі реальної зовнішньої / функціональної схожості або подібності відчуттів, є дієслова, утворені від іменників різних лексико-тематичних груп. Наведемо деякі приклади: *to cough* (від *cough* – кашель) – про двигун: зробити різкий звук, який вказує на певну дисфункцію, *to cloud* (від *cloud* – хмара) – затьмарювати, *to back* (від *back* – спина) – виходити тильною стороною, *to nose* (від *nose* – ніс) – обережно пересуватись вперед (про транспортний засіб), *to fork* (від *fork* – виделка) – розділятися на частини, *to cup* (від *cup* – чашка) – скласти руки так, щоб вони повторювали форму чашки, *to ladder* (від *ladder* – драбина) – збиратися в складки, *to hammer* (від *hammer* – молоток) – шалено битися (про серце), *to bed* (від *bed* – ліжко) – висаджувати у грядки, старанно укріпляти, влаштовувати(ся), *to screen* (від *screen* – ширма) – прикривати, захищати, сортувати, *to quilt* (від *quilt* – стьобана ковдра) – комплювати.

Факт наявності в лексичному значенні дієслова конотації та оцінки безпосередньо впливає на переклад. Перенесення, яке відбувається виключно на основі реальної зовнішньої подібності, має своїм результатом емоційно нейтральну лексичну одиницю, для якої легше підібрати перекладацький еквівалент у мові перекладу. І навпаки – метафоричне перенесення, в основі якого лежать асоціації, призводить до появи лексичної одиниці, яка не тільки детально описує дію, але й ще характеризує її як негативну чи позитивну, що означає, що при перекладі українською необхідно знайти лексичну одиницю із відповідним емоційним забарвленням, тобто конотацією.

Зазначимо, що при виборі еквівалентів ми поклалися на словарні дефініції англійських та українських лексем, і критерієм того, що українська лексема може бути вживаною для перекладу англійського метафоричного дієслова, виступали спільні компоненти лексичного значення відповідних словарних одиниць в англійській та українській мовах. Наприклад, дефініції англійського дієслова *to badger* (від *badger* – борсук) та його українського відповідника «канючити» майже повністю співпадають: *to badger* – просити когось щось зробити неодноразово та в набридлій і докучливій формі, «канючити» – настирливо й жадібно (часто до набридливості) просити що-небудь у когось [4; 14].

Метафоричне значення дієслова *to flurry* (рухатися у такий спосіб, що виказує збудженість, схвилюваність, нервовість) співпадає на

семантичному рівні із значенням українського відповідника «метушитися» (рухатися безладно, похапливо або заклопотано; робити що-небудь, поратися, порядкувати поспішно) [4; 14]. Аналогічно до англійського дієслова, конвертованого від іменника *flurry* – шквал, українське дієслово на образному рівні повторює ідею швидкого пересування у просторі великої кількості маленьких часток, що характеризується відсутністю чіткої організації, хаотичністю. Також зауважимо, що ідею пересування описаного типу в українській мові можна передати за допомогою таких слів, синонімічних до дієслова «метушитися», як «комашитися», «мотатися», «шамотитися», «мотлятися», а також порівняльних зворотів – «товктися як Марко у пеклі / як муха в окропі», які належать до розмовного стилю мовлення.

Отже, аналіз способів перекладу англійських конвертованих метафоричних дієслів дозволяє констатувати, що їхніми еквівалентами в українській мові можуть бути одиниці на різних структурних і лексичних рівнях, а саме:

1) неметафоричні дієслова, що є результатом афіксального словотворення: *to badger* (від *badger* – борсук) – випрошувати, *to fog* (від *fog* – туман) – заплутувати, *to belly* (від *belly* – живіт) – надиматися, надуватися, роздиматися (наприклад, про паруса), *to bottle* (від *bottle* – пляшка) – придушувати, *to corkscrew* (від *corkscrew* – штопор) – протискуватися, *to drill* (від *drill* – свердел) – втлумачувати, *to wrench* (від *wrench* – гайковий ключ) – перекручувати, спотворювати (теорію або бачення), *to fiddle* (від *fiddle* – скрипка) – непокоїтися, соватися;

2) стилістично забарвлені лексичні одиниці розмовного, просторічного класу лексики: *to ferret* (від *ferret* – тхір) – порсатися, винюхувати (секрет), *to rabbit* (від *rabbit* – кролик) – базікати, теревенити, *to hog* (від *hog* – кабан) – заграбастати, зажерти, *to badger* (від *badger* – борсук) – канючити, циганити, *to limp* (від *limp* – кульгавість) – шкандибати, *to thumb* – (від *thumb* – великий палець руки) – заялозити, забруднити, *to hammer* (від *hammer* – молоток) – грюкати, *to saw* (від *saw* – пила) – пілікати;

3) порівняльні звороти: *to monkey* (від *monkey* – мавпа) – поводитися як йолоп, як мавпочки, *to hare* (від *hare* – заєць) – бігати з дуже великою швидкістю, чкурнув як заєць, *to crab* (від *crab* – краб) – пересуватися боком, як краб, *to breeze* (від *breeze* – легкий вітерець, бриз) – пурхати, як метелик, *to corkscrew* (від *corkscrew* – штопор) – рухатися, як по спіралі, *to sheet* (від *sheet* – простирадло) –

покривати будь-що як простирадлом, *to accordion* (від *accordion* – акордеон) – сплющити щось, наче акордеон (наприклад, в результаті аварії), *to flurry* (від *flurry* – шквал) – мотатися як муха в окропі;

4) словосполучення, основне слово якого називає дію, а залежне – описує її, що по суті є відтворенням англійської дефініції метафоричного дієслова: *to hawk* (від *hawk* – яструб) – прочистити горло голосно, *to wolf* (від *wolf* – вовк) – їсти жадібно, швидко, *to fish* (від *fish* – риба) – шукати навпомацки, *to limp* (від *limp* – кульгавість) – пересуватися із важкістю, *to ladle* (від *ladle* – черпак) – роздавати щедро, *to sieve* (від *sieve* – сито) – вивчати детально, *to rake* (від *rake* – граблі) – шукати старанно, ритися, *to frame* (від *frame* – рама) – звинувачувати несправедливо;

5) українські метафоричні дієслова із аналогічним значенням й подібним або іншим метафоричним образом: *to fish* (від *fish* – риба) – зловити (тобто дістати щось із води), *to hog* (від *hog* – кабан) – захопити, окупувати (наприклад, окупувати ванну кімнату), *to itch* (від *itch* – свербіж) – відчувати непереборне бажання щось зробити, аж руки сверблять, чешуться / засвербіли, зачесалися, *to bruise* (від *bruise* – синець) – *bruised peaches* – пом'яті персики, *to thunder* (від *thunder* – грім) – гриміти (говорити гучно, різко, гнівно), *to mirror* (від *mirror* – дзеркало) – віддзеркалювати (про події), *to frost* (від *frost* – мороз) – заморозити (наприклад, почуття), *to drum* (від *drum* – барабан) – барабанити (про дощ) або нетерпляче барабанити пальцями по столу, *to trumpet* (від *trumpet* – труба) – сурмити, трубити.

Очевидно, що наведені українські еквіваленти англійських метафоричних дієслів не являються єдиними можливими варіантами перекладу, навпаки – вони лише демонструють один із декількох способів передачі значення англійських дієслів засобами української мови. Наприклад, метафоричне дієслово *to ferret* (від *ferret* – тхір) можна перекласти як «порсатися», «розвідувати», «винюхувати», «шукати всюди», «вивідувати секрет», *to rabbit* (від *rabbit* – кролик) – «базікати», «говорити багато», «казати щось тривіальне, несуттєве», *to fog* (від *fog* – туман) – заплутувати, спантеличувати, бентежити. Наведені варіанти перекладу є лексичними одиницями різних структурних пластів української мови. В цьому дослідженні розглядаються саме дієслівні відповідники англійських конвертованих дієслів, однак, загальновідомо, що значення одиниці перекладу в контексті можна передати також і засобами інших частин мови. До прикладу, перекладаючи англійське

дієслово *to monkey* (від *monkey* – мавпа), яке означає «поводитися нерозумно, пустотливо, у спосіб, який викликає роздратування, робити непотрібні та несерйозні речі, марно витрачати час» й має конотацію несхвалення дії, варто звернутися до іменників «пустун», «шибеник» як до можливих лексичних варіантів, що передають метафоричне значення англійського дієслова.

Слід зазначити, що переклад порівняльним зворотом може бути застосований для переважної кількості англійських метафоричних конвертованих дієслів, оскільки він відповідає сутності метафоричного перенесення, яке базується на порівнянні, а це означає, що будь-яка метафора є імпліцитним порівнянням, яке можна зробити експліцитним за допомогою порівняльної конструкції.

Очевидно, що вибір способу перекладу залежить великою мірою від жанрових вимог тексту. Як було показано, метафоричне дієслово *to limp* можна перекласти двома способами: «пересуватися із важкістю» (або йти важко, наприклад, про реформи) і «шкандибати». Звісно, перший спосіб буде застосовано при перекладі текстів, в яких згідно зі стильовими вимогами домінує нейтральна та літературна лексика, а другий – там, де необхідно створити влучний опис, передати емоційне враження та надати експресивну характеристику, тобто у художніх текстах та розмовному мовленні.

**Висновки.** Отже, є всі підстави зробити такі висновки:

1. Результатом метафоричного розвитку значення базового іменника з його подальшим переходом у дієслово є лексична одиниця із ускладненою семантикою, яка здатна не тільки називати дію, але й ще надавати інформацію щодо її характеру. У тих випадках, коли до метафоричного переосмислення залучаються конотації та асоціації, з'являються дієслова, які, окрім вищезазначених характеристик, мають також здатність надавати оцінку дії, яку вони називають.

2. Наявність оцінки в семантиці конвертованого метафоричного дієслова означає, що підбір перекладацького еквіваленту має відбуватися у напрямку пошуку лексичної одиниці із відповідним емоційним забарвленням та конотацією. Оскільки явище метафоричної конверсії відсутнє в українській мові, перекладацький еквівалент завжди є одиницею іншого структурно-семантичного типу. Українська мова має достатньо ресурсів на різних рівнях мови, за допомогою яких можна зберегти семантику метафорично-конверсійних

дієслів. Лексичне значення цих дієслів відтворюється за допомогою афіксів, словосполучень, порівняльних конструкцій, метафоричних еквівалентів та слів розмовного стилю мовлення із чітко вираженою конотацією.

**Перспективи** подальшого вивчення заявленої проблеми вбачаємо в залученні нових лек-

сико-тематичних груп англійських іменників, що конвертуються в метафоричні дієслова, з метою вивчення на їх основі метафоричної конверсії, що допоможе врешті-решт представити системну картину метафоричних дієслівних конверсивів у сучасній англійській мові та їх семантичних відповідників – в українській.

#### Список літератури:

1. Кійко С., Рубанець Т. Лінгвокреативний потенціал конверсії в англійській мові. *Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Серія: Германська філологія*. 2023. С. 26–35. DOI: <https://doi.org/10.31861/gph2023.843.26-35>
2. Кришталь С.М. Конверсія як джерело метафоричного збагачення англійської мови. *Львівський філологічний часопис*. Львів : Гельветика, 2019. №.6. С. 122–126. DOI: <https://doi.org/10.32447/2663-340X-2019-6-20>
3. Кришталь С.М. Метафора в системі викладання філологічних дисциплін (на матеріалі англійської мови). *Studia Methodologica. Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка та Університет імені Яна Кохановського в Кельце*. Видавничий дім «Гельветика», 2024. № 58. С. 66–76. DOI: <https://doi.org/10.32782/2307-1222.2024-58-7>
4. Словник української мови у 20 томах. <https://sum20ua.com/>
5. Шаркова Н. Ф., Шаркова С. Ф. Конверсія як продуктивний спосіб збагачення науково-технічної термінології. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія : Філологія. Журналістика*. 2022. Том 33(72). № 5. Ч. 2. С. 40–45. DOI: <https://doi.org/10.32782/2710-4656/2022.5.2/08>
6. Bauer L. English word-formation. Cambridge: Cambridge University Press, 1983. 311 p. DOI: <https://doi.org/10.1017/CBO9781139165846>
7. Cannon G. Functional shift in English. *Linguistics*. 1985. Vol. 23. Issue 3. P. 411–431. DOI: <https://doi.org/10.1515/ling.1985.23.3.411>
8. Cuper A., Cuper-Ferrigno M. Linguistic analysis of word formation processes in English in the light of ‘Covid’ being the new coinage that defined 2020. *Language Culture Politics International Journal*. 2022. Vol. 1. P. 15–25. DOI: <https://doi.org/10.54515/lcp.2022.1.15-25>
9. Dobrzyńska T. Translating metaphor: problems of meaning. *Journal of Pragmatics*. 1995. Vol. 24. Issue 6. P. 595–604. [https://doi.org/10.1016/0378-2166\(95\)00022-K](https://doi.org/10.1016/0378-2166(95)00022-K)
10. Fernández E. S. Translation Studies and the cognitive theory of metaphor. *Review of Cognitive Linguistics*. Vol. 9. Issue 1. P. 262–279. <https://doi.org/10.1075/rcl.9.1.12sam>
11. Hernández Bartolomé A. I., Cabrera G. M. Grammatical conversion in English: some new trends and lexical evolution. *Translation Journal*. 2005. Vol. 9. № 1. URL : <https://translationjournal.net/journal/31conversion.htm> (дата звернення: 2.12.2024).
12. Jespersen O. A modern English grammar on historical principles. Part IV. Morphology. Copenhagen : E. Munksgaard, 1954. 470 p.
13. Lakoff G., Johnsen M. Metaphors we live by. London: The University of Chicago press, 2003. 192 p.
14. MacMillan English Dictionary for Advanced Learners. Second Edition. Edited by Michael Rundell. 2010. 1748 p.

#### Kryshtal S. M. TRANSLATING ENGLISH CONVERTED METAPHORICAL VERBS INTO UKRAINIAN

*This article studies a translation aspect of the metaphorical conversion, a phenomenon involving the formation of a metaphorical verb from a noun without changing its form. For example, the noun squirrel is converted into the verb to squirrel which has two meanings: 1) to hide money or something of value in a safe place; 2) to move in an inquisitive and restless manner. The mechanism that unites two powerful word-building tools in English, namely metaphorical word-formation and conversion, reflects the specific character of English word-formation and does not have structural equivalents in Ukrainian. The aim of the article is to describe the ways of conveying the meanings of English converted metaphorical verbs through those means which are available in Ukrainian.*

*The article focuses on the metaphorical verbs converted from the nouns that represent 8 lexical-thematic groups of words, namely names of animals, symptoms of illnesses, weather phenomena, human body parts, kitchen utensils, common tools, furniture and interior design, and musical instruments. Metaphorical-conversion processes in the groups under analysis develop on the basis of real similarity, or they are*

*stimulated by associations and emotional impressions which do not necessarily assess the situation objectively and are often of a negative character. The factors that underlie metaphorical transference directly influence the semantics of the verbs that are formed, as well as their translation into Ukrainian.*

*Metaphorical transference that stems exclusively from outer similarity leads to the formation of emotionally neutral verbs with complex meaning which do not only name the action but also describe it in detail. Associations and human imagination as a basis of metaphorical transference trigger the formation of verbs that, apart from describing the action in detail, characterise it as a negative or positive, which means that when translated into Ukrainian they require lexical units with the corresponding emotional colouring or connotation.*

*The article concludes that Ukrainian equivalents to English converted metaphorical verbs can be found on different structural and lexical layers of the Ukrainian language. They include: verbs formed through affixation, stylistically coloured colloquialisms, syntactic structures that reveal comparison, word combinations and metaphorical verbs with similar or different metaphorical images. The choice of translation equivalents showcases how closely metaphorical word-formation is connected with the structural peculiarities of the language. Translation in such cases works as a search for the structural equivalents to those linguistic phenomena which do not exist in the target language.*

**Key words:** conversion, metaphorical transference, associations, metaphorical conversion, word-formation, noun, verb.